ਧੜਕਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਵੀ

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੱਧੂ %ਮਾਨਸਾ%

ਰਾਜਸਥਾਨ ‘ਚ ਵਸਦਾ ਗੁਰਮੀਤ ਬਰਾੜ ਪੰਜਾਬੀ ਾਇਰਾਂ ”ਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਲੇਠੀ ਕਾਵਿਕਿਤਾਬ ”ਪੜਛਾਵਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰੇ ਮਗਰ% (ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾਂ) ਤੋਜ਼ ਹੀ 2005 ”ਚ ਪ੍ਰਕਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਵੇਖਣ ਵਰਤਣ ਂ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਲਪ ਭਾ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਗ਼ਰੇ ਨਹੀਜ਼ ਲਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਾਇਰ ਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਦਸਦੀ ਏ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਵਿ੍ਾਰਾਂ ਵਹਾ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ”ਚੋਜ਼ ਪੜਦਿਆਂ ਸੁਣਦਿਆ ਸਾੱ ਭੇਤ ਮਿਲਦਾ ਏ ਕਿ ਉਹ ਕੇਡਾ ਬਿਰਹਾ ਤੇ ਉਤਪੀੜਨ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਵਿਤਾ ”ਚ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜ ਨਾਲ ਖਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਦਰਦ ਤੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੰਢਾਉਜ਼ਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪਲੇਠੀ ਕਾਵਿ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ”ਸਮੱਰਪਣ ਬੋਲ% ਹੀ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੇ ਬਹਿਰੂਨੀ ਕਾਵਿ ਬੋਧ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮਕਾਲੀ ਕਰੂਰਤਾਵਾਂ ਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਦਾ ਤੇ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਉਸਦੀ ਕਾਵਿਸੁਰ ਕਦੀ ਚੀਸ, ਕਦੀ ਚੀਖ ਤੇ ਕਦੀ ਹੂਕ ਬਣ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ :

ਤੜਕਸਾਰ ਹੀ/ ਆਥਣ ਹੋਇਆ / ਅਚਨਚੇਤ ਹੀ / ਸਮੇਜ਼ ਦੇ ਬਾਜਾਂ / ਇੱਕ ਭਰੇ ਭਰਾਏ
ਹਸਦੇ ਦਿਨ %ਚੋਜ਼ / ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ / ਚੁਰਾ ਲਈ.....।

ਹਮੇਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀੜ ਂ ਸਮੇਜ਼ ਦੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਸੋਚਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਐਨੀ ਚੁੱਪ ਕਿ / ਹਵਾ ਦਾ ਸਾਹ ਵੀ / ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ / ਸਿਵਾ ਬਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ /
ਜਿਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਦਾ। (ਡਰ)

ਉਸਦੀ ਹਰੇਕ ਕਵਿਤਾ ”ਚ ਸਮੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਤਰਾਸਦੀਆਂ, ਬਦਗੁਮਾਨੀਆਂ ਤੇ ਭ੍ਰਿਟਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਉਭਰਵੇਜ਼ ਰੂਪ %ਚ ਾਮਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਂ ਕਵਿਕਤਾ ਤੋਜ਼ ਪਰ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਜ਼ ਬਣਨ ਦਿੰਦਾ, ਬੱਸ, ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਂ ਹੀ ਗ਼ਰਬਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਲਾਂਭਾ ਤਾਂ ਗ਼ਰੂਰ ਬਣ ਉਠਦੀ ਹੈ ਕਦੀ੍ਕਦੀ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ ਵੇਦਨਾ
ਜਦੋਜ਼
ਤਾਂਘ ਮੇਰੀ ਦੇ / ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ / ਭਰ ਭਰ ਡੁੱਲ੍ਹੇ /
ਤੁਸੀ ਉਦੋਜ਼ / ਕਿਉਜ਼ ਨਹੀਜ਼ ਆਏ / (ਤਾਂਘ)
ਕਿ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਪੂੰਝੀ ਸੀ ਸਰਦਲ / ਅਣਨਿਭੇ, ਵਾਅਦਿਆ ਦੀ ਲਿੱਬੜੀ, (ਇੱਕ ਹੋਰ)

ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਂ ਮਾਣਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪਾਠਕ ਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਿਜੀ ਦਰਦ ਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਡੁੱਬਦਾ ਹੈ ਪਾਠਕ ਉਸਦੀ ਡੂੰਘਾਹੀ ”ਚ ਪਰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਚੈਨੀ ਹੰਢਾਉਜ਼ਦਾ ਹੋਇਆ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਗੁਬਾਰਾਂ ”ਚ ਵੀ ਘਿਰ ਪੈਜ਼ਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ”ਕੁਵੇਲਾ% ਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਮਾਲ ਦੀ ”ਹੂਕ% ਹੈ ਜੋ ਪਾਠਕ ਦੇ ਦਿਲ %ਚ ਰੁੱਗ ਭਰਨ ਤੱਕ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੱਜਣ ਵੇ / ਤੂੰ / ਰੁੱਤ ਕਸੂਤੀ ਆਇਆ
ਕੋਈ ਦੀਵਾ ਬਾਲ / ਵੇ ਅੜਿਆ / ਘੁੱਪ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਹੈ

ਕਵਿਤਾ ਸਿਰਜਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਜ਼ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਿਖਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਲੋਕਯਾਨਿਕ ਦ੍ਰਿਟੀ ਉਸਦੀ ਰਾਹਬਰ ਬਣੀ ਭਾਸਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ੱ ਉਹ
ਆਪਣੀ ਕਾਵ੍ਸੁਰ ”ਚ ਇੰਜ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ੍(ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਣਾ ਤੇ ਦੁੱਖ ਤੈੱ ਨਹੀਜ਼ਓ ਦੱਸਣ੍ਹ ਲੋਕ ਸੱਦ)
ਇਹ ਭੇਤ ਉਸਦੀ ”ਅੱਥਰੂ% ਨਾਮੀ ਕਵਿਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ੍
ਤੂੰ ਨਹੀਜ਼ ਜਾਣਦਾ / ਕਿ ਰੋਣ ਵੇਲੇ/ ਅੱਥਰੂ /
ਬਾਹਰ ਨਹੀਜ਼ / ਅੰਦਰ ਡਿੱਗਦੇ ਹਨ

ਸਮੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਅਤਿ ਕਰੂਰਤਾਵਾਂ ਹੱਥੋਜ਼ ਪੋਰ ਪੋਰ ਜਲੀ ਸਤੀ, ੌਤ ਤੇ ਵਲੂੰਧਰੀ ਲੋਕਤਾ ਚੋਜ਼ ਉਭਰਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ੱ ਕਾਵਿ ਬੋਲਾਂ ”ਚ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੇ ਵਿਆਖਿਉਣ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਕੋਿ ਉਹ ਨਗ਼ਮ ”ਅਣਜੰਮੇ ਬਾਗ਼ੀ ਦੇ ਨਾਂ% ਰਾਹੀਜ਼ ਵੀ ਕਰ ਲੈਜ਼ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆ॥ਰੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ”ਬਾਗ਼ੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਜ਼ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ੍%

ਜਦੋਜ਼......
ਰਾਤੋ ਰਾਤ / ਧਰਤੀ ਦੀ ਨੰਗੀ ਹਿੱਕ ਤੇ / ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਨਹੁੰ
ਉ=ੱਗ ਆਉਣ / ਜਦੋਜ਼ / ਅੰਬਰ ਦਾ ਕਾਲਜਾ / ਪਾਟ ਕੇ
ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਹੋਵੇ /........ਉਦੋਜ਼ / ਕਿਸੇ ਅਣਜੰਮੇ ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ
ਮਾਂ / ਜੰਮਣ ਪੀੜਾਂ / ਸਹਿ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ੰਇਰ ਗੁਰਮੀਤ ਬਰਾੜ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਟੀ ਦੀ ਨਿਰਖ ਪਰ॥ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮੇਜ਼ ਦੇ ”ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਾਤ% ਦੀ ਪਰਖ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੋਜ਼ ਨਹੀਜ਼ ਝਿਝਕਦਾ ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕਢਦਾ ਏ ਕਿ ਬੋਲਣ, ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਜ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੋਲਾਂ ੱ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਜ਼, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਰਚਨਾਤਮਿਕਤਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਉਲਝੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੱਠੇ ਕਰ ਲਓ / ਬਦ / ਤੋਪੇ ਲਾ ਲਓ ਬੁੱਲਾਂ ੱ
ਬੰਨ੍ਹ ਲਓ ਪੰਡ / ਖਿਲਰ ਗਏ ਹੌਜ਼ਸਲੇ ਦੀ / ਕਿ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ /
ਹੁਣ ਜਦੋਜ਼ / ਜੰਗਾਲਿਆ ਗਿਆ / ਅਸਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਖਾਨੇ ਦਾ (ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਾਤ)

ੰਇਰ ਕੋਲ ਮਲਵਈ ਉਪਭਾਖਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਤੇ ਵੱਡਾ ਗ਼॥ਰਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਕ੍ਹਬੇਮੌਕਾ ਉਸਦੇ ਕਾਵਿ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਾਈ ਮਾਹੌਲ ”ਚ ਰਚ ਮਿਚਕੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਗ਼ਿਹਨ ਚੋਜ਼ ਆਪਣਾ ਭਾਾਈ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਮਨਫ਼ੀ ਨਹੀਜ਼ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਭਾਾਈ ਸਰੋਤਾਂ

ਨਾਲ, ਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ ਤਰੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਖ਼ੂਬੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪਟ ਝਲਕਾਰਾ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ”ਚਿਤਾਵਨੀ%ਚੋਜ਼ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਮੂਲ ਮਲਵਈ ਬਦਾਵਲੀ ਪਾਠਕ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਧਿਆਨ ਖਿਚਦੀ ਹੈ।

ਮੈਜ਼ ਤਾਂ ਭਰ ਲਈ ਹੈ ਝੋਲੀ / ਮੇਰੇ ਵੰਡੇ ਦੀਆਂ ਸੂਲਾਂ ਦੀ
ਤੇਰੇ ਵੰਡੇ ਦੀ ਲਾਜਵੰਤੀ / ਥੋਹਰਾਂ ਸੰਗ ਉਧਲ ਕੇ /
ਚੁੱਭੋ ਨਾ ਦੇਵੇ / ਤੇਰੇ ਕਾਲਜੇ ”ਚ / ਵਿਹੁ ਦੇ ਕੰਡੇ

ਉਸਦੀ ”ਰੁਦਨ% ਨਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਅਸਲ ਗ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਜ਼ ਨਿਜਾਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹ ਟੋਲਦੇ ਬੋਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਤਿਖੇਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੇ ਕਰਦੀ ਹੈ੍

ਪਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿਉਜ਼ਦੀਆਂ ਲਾਾਂ ˆ / ਕਿਹੜੇ ਪੱਜ ਰੋਈਏ / ਕੀ ਕਰੀਏ ਬਹਾਨਾ /
ਸੱਧਰਾਂ ”ਤੇ ਵਿਛੇ / ਵੇਦਨਾ ਦੇ ਸੱਥਰ ਦਾ / ਕਿਹੜੀ ਨੈਜ਼ ਤੈਰੀਏ / ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਮਿੱਧੇ ਫੁੱਲ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰਿਆ ਹੈ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ”ਮਲਾਹ ˆ.... ਵਿਚ ।%
ਜੋ ਦਰਿਆ ਤੇ ਬੇੜੀ ਦੇ ਰਿਤੇ ਦੀ ਸਹੀ ਸਹੀ ਨਿਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਸਮੇਜ਼ ਦੇ ਮਲਾਹ ˆ ਅਨੋਖਾ ਆਭਾਸ ਕਰਵਾਉਜ਼ਦੀ ਹੈ।

ਸਮਿਆਂ ਦੀ / ਚਾਦਰ ਤਾਣ ਕੇ / ਸੁੱਤਿਆ ਆ / ਆ ਕਿ / ਜੋ ਦਰਦ ਹੈ
ਤੇਰੀ ਹਿੱਕ ”ਚ / ਦਰਿਆ ਤੇ ਬੇੜੀ ਦੇ / ਰਿਤੇ ਦਾ

ਕਵੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦਾ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੱਤੜੀ ਦੀ ਅੱਗ ˆ ਕੋਈ ਨਹੀਜ਼ ਪਛਾਣਦਾ। ਪਛਾਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ”ਚ ਕੇਵਲ ਅੰਮੜੀ ਤੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ੈਦਾਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭੰਵਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਵੇਦਨਾ ˆ ਉਸਨੇ ਅੱਗ ਦੀ ਜਾਈ’ ਕਵਿਤਾ %ਚ ਪੇ ਕੀਤਾ ਹੈ੍

ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਸੂਲਾਂ ਉ=ੱਗੀਆਂ / ਤੇ ਮੇਰਾ / ਲੂੰ ਲੂੰ ਪੀੜ ਕਰੇ
ਮੇਰੀ ਕੁੱਖ ਮਹੀਨੀਜ਼ ਨਿੱਚੁੜਦੀ / ਬੇਖ਼ਬਰ ਨੇ ਬਾਬਲ, ਭਾਈ
ਤੱਤੜੀ ਦੀ ਅੱਗ ਕੌਣ ਪਛਾਣੇ / ਜਾਂ ਅਮੜੀ ਜਾਂ ਕੋਈ / ਭੰਵਰ ੈਦਾਈ

ਦਿਲ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ˆ ਸਾਂਭਦਾ ਜਦ ਉਹ ਕਾਵਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੰਪਰਾ ”ਚੋਜ਼ ਮਿਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਬਦਾਵਲੀ ਅਛੋਪਲੇ ਹੀ ਉਸਦੇ ਕਾਵਿ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋ ਲੈਜ਼ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਚਮੁੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿ ਬਟਾਲਵੀ ਤੋਜ਼ ਬਾਦ ਪਾਠਕ ਅਜਿਹੀ ਲੋਕ ਬਦਾਵਲੀ ˆ ਹੁਣ ਗੁਰਮੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ”ਚੋਜ਼ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ੍ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਉਹਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ”ਚੋਜ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ੍ ਜਿਵੇਜ਼, ਕਣਕਵੰਨੀਤ, ਪੀੜ ਮਜਾਜਣ, ਕੀਹਨੇ ਡੋਲ੍ਹਣਾ ਸੀ ਪਾਣੀ, ਜੇ ਤੂੰ ਮੀਤ ਅਸਾਡੜਾ , ਗੁਰਮਤਾ, ਸੁੱਖਣਾ, ਬਿਰਹੋਜ਼ ਦਾ ਬਿਰਖ, ਸਿਤਬਾਣ ਆਦਿ * ਉਹਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਾਠਕ ਦਾ ਅਚਿੰਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਖਿਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹਕੀਕਤਮੁਖੀ ਧਰਾਤਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਜ਼ ਤੱਥਗਤ ਅਹਿਸਾਸ ਮੂੰਹੋਜ਼ ਬੋਲਦੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ

ਇੱਕ

ਸੂਲ ਚੁਭੀ ਮੇਰੇ ਰਿਦੜੇ / ਕਦੇ ਆ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਥਾਹ
ਕਈ ਅਲੂਆਂ ਹੱਥ ਜਿਹਾ / ਮੈਂ ਨੀਦ ਗਿਆ ਜਗਾ
ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਵਰਗਾ / ਮੇਰੀ ਕੁੱ॥ ”ਚ ਹਇਆ ਫਨਾ (ਜੇ ਤੂੰ ਮੀਤ ਅਸਾਡੜਾ)
ਇਹ ਤਾਂ / ਕੁੱਝ ਅੱਖਾਂ ਦੀ / ־ਰਮ ਹੈ / ਕੁਝ ਰਿਤਿਆਂ ਦਾ / ਭਰਮ ਹੈ
ਪਰ ਤੈਂ / ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਿਹਾ / ਇਹੀ ਮੁਫ਼ਾਲਤਾ / ਕਿ /ਮੈਜ਼ ਤੇਰੇ /
ਟੁਕੜਿਆਂ ”ਤੇ ਪਲਦਾ ਹਾਂ।(ਮੁਫ਼ਾਲਤਾ)
ਜੇ ਸਹਿਕਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ / ਤੇਰਾ ਹੇਰਵਾ / ਜੇ ਭਰਾ ਵੀ ਹੋਇਆ / ਤੰਦਾਂ %ਚ ਤੰਤ
ਤਾਂ / ਮੁੜ ਆਵੇਗਾ / ਆਥਣ ਵੇਲੇ / ਜੇ ਨਾਂ ਮੁੜਿਆ ਤਾਂ / ਕਰ ਲਈ ਦਰ ਭਲੇਖੇ
ਕਿ ਉਹ ਤੇਰਾ / ਸੀ ਹੀ ਨਹੀਜ਼ (ਹੇਰਵਾ)
ਤੇਰੇ ਵਿਛਣ ਤੇ/ਤੇਰੀ ਮੁਲਾਹਜੇਦਾਰੀ ॥ਾਤਰ/ਸਹਲੇ ਗਾਵਾ ਤੇ ਤੇਰੇ ਭ॥ਦੇ ਸਾਹਾਂ ~ ਗਿਣਾ
ਕਿ /ਕਣਕਾ ਦੇ ਵਿਛਣ ਤੇ/ਸਰਕਾਰ ਮੁਆਵ਼ਗੇ ॥ਾਤਰ/
ਕੀਰਨੇ ਪਾਵਾ ਤੇ ਕਣਕ਼ਾਂ ਦਾ ਰਕਬਾ ਮਿਣਾ (ਕਣਕਵੰਨੀ)
ਜਦ ਵੀ ਕਾਜ ਅਰੰਭੇ/ ਤੈਂ ਪਰਨਾਵਣ ਦੇ/ ਇਕ ਵੀ ਰਸਮ ਨਾ ਸਿਰੇ ਚੜਾਈ
ਹਰ ਵਾਰੀ/ ਅਸੀ ਭੁੱਲ ਭੁਲੇਖੇ /ਪੀੜ ਮਜਾਜਣ ਚੁੱਲੇ ਨਿਓਦ ਬਿਠਾਈ (ਪੀੜ ਮਜਾਜਣ)

ਗੁਰਮੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ~ ਮਾਣਦਿਆਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਹਸਤਾਖਰ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਦੇ ਲਖ਼ਗ ਬਰਬਸ ਚੇਤੇ ਆਉਜ਼ਦੇ ਹਨ ਕਿ ”ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕ ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਨਗ਼ਰੀਆ ਗ਼ਰੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗ਼ਿਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਨਵੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ~ ਚਿਤਰਦੀ ־ਇਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਇਛੁਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਔਖੀ ਜਾਂ ਸੌਖੀ ਨਹੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ। ਥਵਿਤਾ ਸਮਝ ਵੀ ਆਉਜ਼ਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ~ ਸਰਲੀਕਰਨ ਤੇ ਅਜਨਬੀਕਨ ਤੱਕ ਨਹੀਜ਼ ਲਿਜਾਣਾ ਚਹੀਦਾ%।
ਮੈਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਬਰਾੜ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਵਿਤਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਕੁੱਝ ਗੱਲਾਂ ~ ਉਹ ਹੋਰ ਜਿਆਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਨਾਂਲ ਆਤਮਸਾਤ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।